

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 3, 4, 6 a 7

Zpráva o ověření programu v praxi
závěrečná

I.

Příjemce	Moravian Science Centre Brno – příspěvková organizace
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008290
Název projektu	VIDA! školám – propojení formálního a neformálního vzdělávání
Název vytvořeného programu	Letní škola popularizace vědy (VIRUScience)
Pořadové číslo zprávy o realizaci	3

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen
Brno VIDA! Science centrum a okolní příroda	22. – 26. 7. 2019	8 studentů středních škol, ve věku 15 – 18 let
Brno VIDA! Science centrum a okolní příroda	12. – 16. 8. 2019	11 studentů středních škol, ve věku 15 – 18 let

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?

Prvního ověření se účastnilo 8 studentů z různých středních škol převážně z Jihomoravského kraje

Druhého ověření se účastnilo 11 studentů z různých středních škol převážně z Jihomoravského kraje.

Program každý den probíhal mezi 7:30 – 22 hod (kromě příjezdového a odjezdového dne). V tomto časovém rozpětí jednoho dne byly realizovány dva až tři dopolední programové bloky, dva až tři odpolední programové bloky a dva programové bloky večerní. Do harmonogramu dne byly zařazeny průběžné kratší přestávky na občerstvení a toaletu a dvě velké přestávky na jídlo (oběd, večeře).

Na realizaci / uvádění programu se podílel garant programu, lektor, pedagog z formálního vzdělávání, filmoví specialisté a dva realizátoři. Každý programový blok měl předem stanoveného jednoho či více realizátorů, kteří blok uváděli a alespoň jednoho jednotlivce, který blok evaluoval (v evaluaci se střídali garant programu, lektor a pedagog z formálního vzdělávání). Průběh programu byl podrobně zaznamenáván i pomocí kamery a fotoaparátu.

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Obě skupiny se hned od začátku ochotně zapojovaly do připraveného programu. Motivaci pro práci pomáhala strukturovaná zadání. Každé zadání bylo časově ohraničeno, což účastníky vedlo k vysoké aktivitě. Každý den byla dokončená videa zveřejňována na Facebookové stránce VIRUScience a následně evaluována.

Při druhém ověřování byly programové bloky více členěny a tím účastníci byli schopni rychleji integrovat všechny složky programu. Do harmonogramu programu byl zařazen blok, při kterém účastníci shlédli navzájem svá videa a byl prostor na diskusi a reflexi vytvořených videí. To u cílové skupiny vedlo k většímu zájmu o Facebookovou stránku a jejímu většímu integrování. Tím přibývaly i reakce veřejnosti a celkově to u účastníků vzbuzovalo motivaci k plnění dalších úkolů.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Účastníci reagovali velmi pozitivně jak na program, tak na prostředí, ve kterém se odehrával. Své úkoly plnily svědomitě. Všechny programových bloků se všichni zúčastňovali aktivně.

U prvního ověření se největší problémy týkaly časové dotace bloků, při kterých účastníci zpracovávali a finalizovali svá videa.

U druhého ověření se podařil program více vyvážit, skupina byla schopná náplň pojmout i průběžně odpočívat a regenerovat.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Zjištění z prvního ověření:

Pondělí

- Příliš úzké zadání pro natáčení v plenéru (blok Mé oko je objektiv). Účastníci dostali za úkol natočit 8 přesně definovaných záběrů. Toto technické omezení je blokovalo při hledání života v přírodě. Naprosto omezilo veškerou hravost.
- Příliš dlouhý blok a špatně motivovaný (blok Mé oko čočky má). Protože studenti nenalovili dostatek materiálu v přírodě, byl použit materiál rezervní. Bylo jim slíbeno, že tento materiál bude posléze dokonale natočen makro objektivem. Mělo to za následek, že studenti si připravili svůj objekt na natočení a dalšímu mikroskopování se příliš nevěnovali. Motivací celého bloku by mělo být spíš zkoumání přírody než točení dokonalého záběru.
- Nedostatečné využití bloku Bez zvuku mi neutečeš. Tento blok byl úspěšně uveden. Během programu už nebyl čas se k němu vrátit.
- Problémy při střihu v programu Kinemaster (blok Jsi master střih). Protože bylo zadání záběrů příliš omezeno, musel filmový specialista účastníkům pointu videa nadiktovat. Vznikla nakonec série příliš podobných videí. Při výuce střihu v Kinemasteru filmový specialista bez předchozí domluvy namotivoval studenty do overdabingu videí, čímž se celý blok protáhl. Při této aktivitě bylo zjištěno, že účastníci nejsou dostatečně vybaveni prezentačními dovednostmi.

Úterý

- Ranní blok Svítím, zvučím, natáčím nebyl dostatečně nachystán. Světla stavěla jen polovina účastníků. Program se tím zbytečně protáhl a polovina účastníků se to stejně nenaučila.
- Přednáška o virálních videích (blok VIRAL). Lektor virálních videí neměl vyváženou strukturu přednášky (nedostatek video ukázek zaměřených na popularizaci vědy). Z toho důvodu se protáhla a neměla na účastníky dostatečný dopad.
- Málo drobníček a icebreaků. Tento den ukázal, že je třeba mezi jednotlivé bloky zařadit drobníčky, které budou občerstvovat mysl účastníků.
- Odměna při expoziční hře. Při expoziční hře získali účastníci trička. Ukázalo se, že vhodnější den na předání triček je středa. Trička budou jako odměna za hru o fotosyntéze - Skleník.

Středa

- Zahlcení účastníků při natáčení u vody (blok Rybáři záběrů). Studenti dostali do rukou techniku a pak vyrazili k vodě sbírat živočichy a zároveň natáčet. Bylo pro ně velice náročné tyto dvě věci skloubit dohromady. Bylo to příliš mnoho úkolů a všem najednou.
- Nepřipravená přednáška o scénáři (blok Jak na scénář). Filmový specialista neměl přednášku o scénáři dostatečně připravenou. Nepomohla mu ani vedlejší pohybová aktivita. Tím pádem se zásady pro tvorbu scénáře nepodařilo účastníkům předat.
- Příliš dlouhý dotazník pro hledání námětu (blok Mám co říct). Dotazník byl příliš dlouhý a náročný na vyhodnocení.

Čtvrtek

- Nedostatečně akcentované téma problému/zápletky při tvorbě scénáře. Při tvorbě scénáře je potřeba najít zápletku. Jedna skupina účastníků toto neudělala. Zároveň se nedržela zadání – pracovního postupu. Nevytvořila si scénář ani storyboard. Velmi těžce se dal námět posunovat dále.
- Dlouhé prodiskutovávání s lektorem virálních videí: Jedna skupinka neměla svůj návrh dostatečně rozpracovaný, a proto se lektorovi virálních videí nedařilo jejich námět posunout. Tato skutečnost nebyla dostatečně reflektována a diskuze se zbytečně natáhla a skupinka byla demotivována.

Pátek

- Střih videí se protáhl. Závěrečná zpětná vazba byla o 30 minut kratší, než jsme potřebovali.
- Úklid workshopu: Workshop jsme začali uklízet po jeho ukončení a protáhl se až do večerních hodin.

Zjištění z druhého ověření:

- Přednáška o virálních videích. Filmový specialista virálních videí měl příliš dlouhou přednášku. Optimální by byla dvoutřetinová délka.
- Sdělení: Cvičení na definování sdělení byly průběžně do programu zařazeny. Před závěrečnou prací by bylo ale vhodné prakticky ji aplikovat při cvičném videu, aby účastníci pochopili důležitost jasně pojmenovaného sdělení při tvorbě finálního videa.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Návrhy řešení problémů zjištěných při prvním uvedení:

- Výběr lepšího místa pro pondělní natáčení (blok Točím vše, co létá, leze, utíká).
- Program bude přepracován tak, aby bylo více prostoru pro odpočinek.
- Budou zkráceny teoreticko-praktické bloky a bude zařazeno více pohybových a hravých aktivit.
- Během programů bude kladen větší důraz na stmelení skupiny.
- Program bude upraven tak, aby závěrečná videa zpracovávala biologické téma.
- Větší důraz v jednotlivých aktivitách bude kladen na prezentační dovednosti. Trénování mluvení před kamerou, nahrávání svého hlasu a prezentace svých myšlenek před ostatními.

Návrhy řešení problémů zjištěných při druhém uvedení:

- Ubrat časovou dotaci přednášce o virálních videích. Předat efektivněji potřebné informace pro tvorbu virálních videí.
- Zařadit blok, který pracuje s tvorbou sdělení a jeho praktického využití.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Program byl na základě poznatků z prvního ověření částečně upraven v období červenec - srpen 2019. Byly provedeny následující změny:

- Natáčení v plenéru bude více volné a svobodnější. Filmový specialista pouze vysvětlí druhy záběrů a pak už budou účastníci sami natáčet.
- Natáčení v laboratoři bude zkráceno. Účastníkům budou poskytnuty stojany na tablety, aby se jim lépe natáčel obraz z mikroskopu. Příště bude zajištěno více stereomikroskopů.
- Programový blok Bez zvuku mi neutečeš (ozvučování němého filmu) bude vypuštěn.
- Pro výuku práce s programem Kinemaster bude vytvořeno instruktážní video, které bude filmový specialista pouštět účastníkům během svého výkladu.
- Program natáčení se strašilkou v rámci bloku Svítím, zvučím, natáčím, bude upraven tak, aby si každý z účastníků zkusil mluvit před kamerou.
- Natáčení u řeky bude rozděleno na dva bloky. Nejprve účastníci půjdou studovat a určovat biologický život ve vodě a pak teprve dostanou do ruky kamery a diktafony, aby tento život mohli natočit.
- Lépe připravit přednášky o scénáři a storyboardu. Budou proloženy praktickými cvičeními na psaní scénářů a tvorbu komiksů.

- Předpřipravit biologická témata, která by mohli účastníci zpracovat ve svých závěrečných videích.
- Do programu bude každý den zařazen blok, při kterém účastníci shlédnou navzájem svá videa a bude prostor na diskusi a reflexi vytvořených videí.

Na základě poznatků z druhého ověření byly provedeny následující změny:

- Zkrácení časové dotace programu s virálním videem.
- Zařadit blok, ve kterém si budou trénovat účastníci tvorbu sdělení a na základě něj vytvoření krátkého videa

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Ve finální verzi bude zařazen speciální blok, který má za cíl praktickou práci se sdělením na tvorbě krátkého videa. Vyhoví se tím požadavkům pro větší praktickou činnost a účastníci si prakticky vyzkouší, jak je důležité si sdělení správně pojmenovat před tím, než se začne vytvářet obsah.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření¹

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

Účastníci obou ověření hodnotili program několika různými formami:

- Po skončení večerního programu byl zařazen tzv. „komunitní kruh“ (celkem 4x), během kterého dostal každý účastník prostor k vyjádření jeho subjektivního pohledu na aktivity a průběh akce. Při prvním i druhém uvedení byl použit model „hodnotícího grafu“.
- Po skončení celého workshopu byly účastníkům rozdány zpětnovazební dotazníky, ve kterých mohli zhodnotit obsahovou kvalitu programu, jeho průběh, náročnost, užitek, dále vedení lektorů, kvalitu zázemí, ubytování a stravu (dotazník byl koncipován stejně na první i druhé uvedení).
- Po dvou měsících byli účastníci kontaktováni emailem a s otázkami na zpětnou vazbu k workshopu, které se týkaly toho, co se jim líbilo, k čemu měli výhrady a jak se nabitě zkušenosti promítli do jejich života. Na tuto výzvu zareagovalo 9 účastníků.

Z výše uvedených hodnocení vyplynulo, že účastníci hodnotili program jako celek velmi pozitivně. Největší přidanou hodnotou programu jsou podle nich praktické zkušenosti s natáčením a střihem videí.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

Při prvním ověření byly účastníky nejlépe hodnoceny níže uvedené programové bloky a dílčí aktivity:

- Blok Svítím, zvučím, natáčím
- Výuka a střih v programu Adobe Premiere
- Natáčení záběrů u vody (blok Rybáři záběrů)
- Blok Od scénáře ke storyboardu
- Diskuze na téma, hledáme hlavní téma (blok Mám co říct)

¹ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

- Večerní opékání ve venkovní expozici
- Natáčení finálního videa
- Hra VIDard 2.0

Při druhém ověření byly účastníky nejlépe hodnoceny níže uvedené programové bloky a dílčí aktivity:

- Natáčení záběrů
- Střih v programech Kinemaster a Adobe Premiere
- Komiks, gag, pointa
- Vzájemné sdílení svých prací
- Tvorba příběhů
- Hledání sdílení
- Tvorba scénáře

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Věcný obsah programu byly účastníci schopni hodnotit jen v omezené míře. Jako nejpřínosnější hodnotili praktikou práci se záznamem obrazu, zvuku, vystupováním před kamerou a střihem videa. Objevovaly se zde výtky týkající se příliš dlouhých bloků, které se týkaly virálního videa a sdílení.

Kurz byl hodnocen jako středně náročný. Účastníci měli dostatek času i na odpočinek. Většina účastníků ve zpětných vazbách uvedla, že kurz předčil jejich očekávání. Z hodnocení pedagogem, garantem, lektory a realizátory vyplývá, že se podařilo do programu zapracovat většinu změn z předchozího prvního uvedení.

Z hodnocení kurzu s dvouměsíčním odstupem vyplývá, že sedm účastníků z devíti by se na kurz rádi přihlásilo znovu, stejný počet využívá svoje zkušenosti pro natáčení vlastních videí pro školní nebo osobní účely. Pozitivně hodnotí možnost seznámení se s technikou, natáčením a získání osobních kontaktů. U dvou účastníků bylo vyjádřeno přání mít více aktivit venku. Pět účastníků uvedlo, že se jim po absolvování kurzu změnil pohled na virální videa.

d) Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?

Tato oblast byla opět hodnocena především spíše pedagogem, garantem, lektorem a realizátory. Kromě dílčích organizačních a materiálních nedostatků u některých aktivit je tato oblast celkově hodnocena jako dostačující.

e) Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?

Z pohledu účastníků byli realizátoři a jejich výkon hodnocen zcela pozitivně. Ve zpětných vazbách se často opakovala pochvala vstřícnosti, podpory, energičnosti, dobrého vedení, odbornosti a smyslu pro humor.

f) Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?

Výhrady a připomínky ze strany účastníků byly jen minimální a týkaly se zejména dlouhých bloků o viralitě a sdílení.

g) Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?

Viz. odpověď na otázku 2.f.

- h) Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Ve finální verzi bude zařazen speciální blok, který má za cíl praktickou práci se sdělením na tvorbě krátkého videa. Vyhoví se tím požadavkům pro větší praktickou činnost a účastníci si prakticky vyzkouší, jak je důležité si sdělení správně pojmenovat před tím, než se začne vytvářet obsah.

- i) Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

Realizátoři programu v průběhu prvního ověření poskytovali podrobnou zpětnou vazbu na jednotlivé programové bloky. Celkově byl program realizátory hodnocen jako úspěšný.

- j) Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

Realizátoři navrhuji úpravy, které jsou již zmíněny v odpovědi na otázku 2.d.

- k) Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Další ověření programu se už nebude realizovat. Návrhy budou zapracovány do finální verze.

- l) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:*

Viz 2c).

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Jana Prokešová, MgA.	9. 4. 2020, Brno	

